

Suvestinė redakcija nuo 2004-12-15 iki 2024-04-30

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [90-2811](#), i. k. 1002210ISAK00000269

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO

Į S A K Y M A S

DĖL KROVINIŲ VEŽIMO VIDAUS VANDENŲ KELIAIS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2000 m. rugsėjo 28 d. Nr. 269
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso (Žin., 1996, Nr. [105-2393](#); 2000, Nr. 77-2267) nuostatomis,

T v i r t i n u Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisykles (pridedama).

SUSISIEKIMO MINISTRAS

RIMANTAS DIDŽIOKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2000 09 28 įsakymu Nr. 269

KROVINIŲ VEŽIMO VIDAUS VANDENŲ KELIAIS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato krovinių gabenimo vidaus vandenų keliais tvarką ir sąlygas, santykius tarp krovinių siuntėjų, vežėjų ir gavėjų bei jų tarpusavio atsakomybę.

2. Tais atvejais, kai Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nustato kitokius reikalavimus nei išdėstyti šiose Taisyklėse, taikomos tarptautinių sutarčių nuostatos.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **gavėjas** – asmuo, kurio adresu yra gabenamas krovinys;

3.2. **krovinio praradimas** – krovinio nepristatymas nustatytu vežimo sutartyje laiku į paskirties vietą;

3.3. **krovinio savininkas** – asmuo, kuriam krovinys priklauso nuosavybės teise;

3.4. **krovinių vežimo sutartis (toliau – vežimo sutartis)** – susitarimas, kuriuo vežėjas už nustatytą užmokestį įsipareigoja gabenti krovinis vidaus vandenų keliais;

3.5. **laivas** – savaeigis ar nesavaeigis plaukiojantis statinys, turintis savo pavadinimą, įgulą bei valstybės vėliavą ir skirtas kroviniams gabenti;

3.6. **siuntėjas** – krovinio savininkas ar jo įgaliotas asmuo;

3.7. **užsakymas** – siuntėjo pasiūlymas jo nurodytomis sąlygomis vežėjui pateikti reikiamą laivą užsakyme nurodytam kroviniai gabenti;

3.8. **važtaraštis** – krovinio vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas;

3.9. **vežėjas** – įmonė, su kuria sudaryta krovinų vežimo sutartis;

3.10. **žala kroviniai** – krovinio praradimas, trūkumas (jo kiekio sumažėjimas) ar jo apgadinimas (kokybinių savybių pablogėjimas).

II. UŽSAKYMAS

4. Užsakymo pateikimo būdą pasirenka siuntėjas.

5. Užsakyme turi būti:

5.1. krovinio siuntėjo – juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimas ir adresas arba fizinio asmens vardas ir pavardė, adresas;

5.2. krovinio gavėjo – juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimas ir adresas arba fizinio asmens vardas ir pavardė, adresas;

5.3. krovinio išsiuntimo ir paskirties punktų adresai;

5.4. krovinio pavadinimas, kiekis (svoris) ir rūšis;

5.5. laivo pateikimo laikas;

5.6. laivo pateikimo vieta;

5.7. pakrovimo ir iškrovimo bei gabenimo terminai.

6. Užsakymas laikomas priimtu, kai vežėjas ar jo įgaliotas asmuo raštu arba kitomis komunikacijos priemonėmis praneša užsakymą pateikusiam asmeniui apie užsakymo priėmimą.

III. KROVINIŲ VEŽIMO SUTARTIS

7. Krovinių vežimo sutartyje vežėjas pagal užsakymą įsipareigoja priimti krovinį, pateikti laivą, nugabenti jam patikėtą krovinį į paskirties punktą ir išduoti jį gavėjui, o siuntėjas įsipareigoja pateikti krovinį ir už jo gabenimą sumokėti vežimo sutartyje nustatytą užmokestį.

8. Krovinių vežimo sutartys sudaromos vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso (Žin., 1996, Nr. [105-2393](#)), Lietuvos Respublikos pavojingų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandenų transportu įstatymo (Žin., 2001, Nr. [111-4022](#)), Europos susitarimo dėl tarptautinių pavojingų krovinių vežimų vidaus vandenų keliais (ADN) ir šių Taisyklių reikalavimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-544](#), 2004-11-30, Žin., 2004, Nr. 179-6642 (2004-12-14), i. k. 1042210ISAK0003-544

IV. VAŽTARAŠTIS

9. Važtaraštyje siuntėjas privalo nurodyti:

9.1. krovinio siuntėjo – juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimą ir adresą arba fizinio asmens vardą, pavardę, adresą;

9.2. krovinio gavėjo – juridinio asmens ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pavadinimą ir adresą arba fizinio asmens vardą, pavardę, adresą;

9.3. krovinio pavadinimą;

9.4. krovinio kiekį (svorį), rūšį;

9.5. svorio nustatymo būdus;

9.6. vežimo sutarties sąlygas, krovinio išsiuntimo ir paskirties punktus;

9.7. krovinių lydinčius dokumentus;

9.8. krovinio ženklus ir ypatybes;

9.9. užmokestį už gabenimą (važtapinigus) ir už suteiktas paslaugas (pakrovimą ir iškrovimą);

9.10. gabenant pavojingą krovinį – jo pavojingumo klasę ir identifikacinį numerį pagal Jungtinių Tautų Organizacijos Ekspertų komisijos sudarytą pavojingų medžiagų sąrašą.

10. Važtaraštį pasirašo siuntėjas ir vežėjas.

11. Važtaraštyje gali būti žymos apie krovinio įvertinimą, įpakavimą (tarą) ir kitos.

12. Važtaraštis surašomas 3 egzemplioriais. Vienas egzempliorius lieka siuntėjui, antrą egzempliorių gauna vežėjas, o trečiasis – lydi krovinį.

V. LAIVO PARUOŠIMAS

13. Vežėjas privalo pateikti švarų ir tinkamą tos rūšies kroviniui gabenti laivą, atitinkantį aplinkos apsaugos reikalavimus.

14. Laivas, kuriuo gabenamas krovinsys, turi būti techniškai tvarkingas, o jo įgula – atitikti Vidaus vandenų transporto kodekso IV skirsnio reikalavimus.

VI. KROVINIŲ PRIĖMIMAS

15. Vežėjas, priimdamas krovinį iš siuntėjo į savo sandėlį arba jį pakraudamas savo priemonėmis į laivą, privalo tikrinti krovinio kiekį (svorį) ir būklę. Jeigu krovinį pakrauna siuntėjas savo priemonėmis, vežėjas turi teisę tikrinti krovinio kiekį (svorį) ir būklę.

16. Krovinsys laikomas priimtu, kai vežėjas parašu ir kalendoriniu spaudu važtaraštyje patvirtina krovinio priėmimą.

17. Jeigu priimant krovinį buvo pastebėti krovinio įpakavimo (taros) trūkumai arba pažeidimai ar nustatyta, kad krovinsys netinkamas gabenti, tai turi būti pažymėta važtaraštyje ir patvirtinta siuntėjo bei vežėjo parašais.

18. Krovinio svoris nustatomas svarstyklėmis, skaičiuojant bendrą svorį, pagal trafaretą arba standartą. Mineralinių, statybinių medžiagų, automobilių, medienos ir kitų specifinių krovinių masė nustatoma skaičiuojant, matuojant, sąlygiškai arba pagal laivo grimzlę.

19. Krovinio svorio nustatymo būdas parenkamas šalių susitarimu ir apie tai pažymima važtaraštyje. Pateikiant krovinį gavėjui iškrovimo vietoje krovinio svoris nustatomas taip, kaip buvo nustatytas išsiuntimo vietoje.

20. Krovinių svorį – skaičiuojant, matuojant, sąlygiškai, pagal standartą arba trafaretą, taip pat pavojingų, negabaritinių, sunkiasvorių ir kitų specifinių krovinių svorius visais atvejais nustato krovinio siuntėjas. Pakraunant juos į laivą, svoris netikrinamas.

21. Grūdinių bei kitų birių krovinių svorį nustato krovinio siuntėjas elevatorinėmis svarstyklėmis, dalyvaujant vežėjo atstovui. Birūs kroviniai uždedami ant svarstyklių ir nuimami krovinio siuntėjo priemonėmis.

22. Kroviniai konteineriuose ir transportiniuose paketuose priimami pagal krovinio siuntėjo nustatytą svorį.

23. Rąstai, pabėgiai ir panašūs kroviniai, kurie nesupakuoti kraunami ant denio arba atvirame laive rietuvėmis, priimami gabenti pagal rietuvių kiekį, kurį nurodė krovinio siuntėjas.

24. Krovinio svorį pagal laivo grimzlę nustato krovinio vežėjas kartu su uosto (prieplaukos) atstovais.

25. Krovinių vienetų skaičių, juos pateikiant gabenti, nustato krovinio siuntėjas. Priimant krovinius, vežėjas jų vienetų skaičių patikrina pagal krovinio siuntėjo nurodytą važtaraštyje skaičių, išskyrus tuos atvejus, kai krovinių patalpos užplombuotos siuntėjo spaudu ir/ar jie lydimi.

26. Krovinių perduodant gabenti, krovinio tarą (įpakavimą) atidaro krovinio siuntėjas, vežėjui arba laivo kapitonui (škiperiui) pareikalavus:

26.1. įtariant, kad krovinio siuntėjo nustatytas krovinio įvertinimas yra didesnis už realų;

26.2. tikrinant, ar nėra uždrausto ar pavojingo krovinio;

26.3. įtariant, kad siuntėjas nurodė neteisingą krovinio pavadinimą.

VII. KROVINIŲ ŽENKLINIMAS

27. Ant kiekvieno pateikiamo gabenti krovinio taros vieneto siuntėjas privalo pažymėti vežėjo nustatytos formos žymą, nurodant krovinio siuntėją ir gavėją, išsiuntimo ir gavimo uostų (prieplaukos) pavadinimus, krovinio bruto ir neto mases. Ant krovinio, reikalaujančio ypatingo atsargumo pakraunant, iškraunant ar saugant, taros siuntėjas privalo pažymėti specialius krovinio ženklus.

28. Ženkilai turi būti gerai matomi, aiškūs; jie dedami ant taros arba ant metalinių, plastmasinių, medžiaginių etikečių dažais, trafaretais, išdeginant ir pan. Naudojant anksčiau naudotą tarą, krovinio siuntėjas privalo panaikinti senus ženklus. Žymėjimui naudojami dažai turi būti atsparūs (nenusivalyti, neišblukti, nesąveikauti su drėgme ir pan.) ir negadinti krovinio.

29. Priklausomai nuo ženklų dydžio ir užrašų kiekio žymos plotas turi būti ne mažesnis kaip 60 cm^2 , o kraštinių santykis – 2:3. Krovinio ženklas rašomas:

29.1. ant dėžių – vienoje iš šoninių sienelių. Norint transportavimo ženklą užrašyti ant grotuotų dėžių ar ant dėžių, sukaltų iš lentelių, tarpelius būtina užkalti;

29.2. ant statinių ir būgnų – ant dugno, šalia tarą apibūdinančio ženklo arba ant jų cilindrinį paviršių;

29.3. ant maišų – viršuje;

29.4. ant ryšulių – šone;

29.5. ant neįpakuočių į tarą krovinių leidžiama žymėti patį krovinį.

30. Krovinius žymėti nebūtina, kai jie gabenami pagal vieną važtaraštį be sustojimų, vienam gavėjui, taip pat gabenant su palyda.

31. Pavojingi kroviniai žymimi pagal tokių krovinių žymėjimo reikalavimus.

32. Į rietuves kraunant medienos ryšulius, surištus viela, rietuvės gali būti nežymėtos, jei yra užtikrinamas saugus medienos krovinių transportavimas.

VIII. PLOMBAVIMAS

33. Gabenant krovinius laivais triumai ar patalpos turi būti plombuojami, jeigu:

33.1. kroviny buvo pakrautas siuntėjo ar gavėjo priemonėmis;

33.2. kroviniai buvo perkrauti iš plombuotų transporto priemonių;

33.3. kroviniai siunčiami nesavaeigiais laivais (išskyrus atviras baržas) be laivo įgulos.

34. Kitais atvejais laivų triumai ar patalpos gali būti plombuojamos siuntėjui ar gavėjui pareikalavus, pareikalavusio asmens sąskaita.

35. Vežėjas turi užtikrinti, kad laivų triumų ar patalpų, kurios turi būti plombuojamos, užraktai yra techniškai tvarkingi ir pritaikyti plombuoti.

36. Krovinio siuntėjui arba gavėjui plombuojant laivo triumus ar patalpas, važtaraštyje nurodoma, kas plombavo triumus, taip pat plombų kontroliniai ženklai ir plombų kiekis.

37. Atvykus laivui į paskirties vietą vežėjas kartu su gavėju ar jo įgaliotu asmeniu privalo iki iškrovimo patikrinti bei pažymėti važtaraštyje, ar nepažeistos plombos ir ar sutampa jų ženklai su važtaraštyje nurodytais ženklais.

38. Įvykus avarijai ar kitam įvykiui vežėjas turi teisę nuimti plombas, jeigu tai būtina dėl žmonių, laivo ar krovinio saugumo užtikrinimo. Jeigu įmanoma, nuimant plombas turi dalyvauti ir krovinio siuntėjo arba gavėjo atstovai.

IX. KROVINIO PAKROVIMAS, GABENIMAS IR IŠKROVIMAS

39. Krovinį pakrauna ir iškrauna vežėjas, jeigu sutartyje nenumatyta kitaip.

40. Vežėjas privalo tikrinti, ar krovinį pakrovimas, išdėstymas, tvirtinimas laive yra saugus, ar jis nesukels grėsmės žmonių gyvybei, laivo bei krovinio saugumui kelionės metu.

41. Kai krovinį pakrauti ir iškrauti būtinus įrengimus ir pagalbines įrangas pateikia siuntėjas ar gavėjas, jie įtraukiami į važtaraštį ir gabenami kaip krovinys. Siuntėjui priklausanti įranga, reikalinga krovinį tvirtinti, kartu su kroviniumi išduodama gavėjui arba pagal siuntėjo nurodymą važtaraštyje vežėjas juos pristato siuntėjui pastarojo sąskaita.

42. Krovinio gabenimo, pakrovimo ir iškrovimo terminai nustatomi šalių susitarimu.

43. Vežėjas į paskirties punktą krovinį privalo pristatyti sutartyje nustatytu laiku. Jeigu toks terminas nebuvo nustatytas, krovinys turi būti nugabentas per tam reikalingą ir įprastą tokio pobūdžio vežimuose terminą.

44. Krovinio savininkas ar jo įgaliotas asmuo, kol krovinys gabenamas, turi teisę nekeisdamas paskirties punkto keisti važtaraštyje nurodytą krovinio gavėją. Tokiu atveju vežėjas, gavęs krovinio savininko pranešimą, važtaraštyje nurodo naująjį gavėją, šį pataisymą patvirtindamas laivo, kuriuo gabenamas krovinys, kapitono parašu ir antspaudu.

45. Peradresuojant krovinį, kuris dar nėra gabenamas, krovinio savininkas ar jo įgaliotas asmuo į važtaraštį privalo įrašyti naujus nurodymus, taip pat kompensuoti vežėjui išlaidas ir nuostolius, susijusius su šių nurodymų vykdymu.

46. Jeigu vežėjas gautų nurodymų dėl krovinio peradresavimo negali įvykdyti, jis nedelsdamas apie tai privalo pranešti asmeniui, davusiam šiuos nurodymus.

47. Šalių susitarimu krovinio peradresavimo tvarka gali būti keičiama.

48. Apie laivo atvykimą į paskirties uostą (prieplauką) vežėjas per 12 val. po atvykimo į paskirties punktą privalo pranešti gavėjui.

49. Gavėjo informavimo apie laivo atplaukimą būdas nustatomas bendru gavėjo ir vežėjo rašytiniu susitarimu.

50. Prieš išduodant krovinį, gavėjas ar jo įgaliotas asmuo privalo pateikti asmenybę patvirtinantį dokumentą.

51. Išduodamas krovinį, gavėjas kartu su vežėju tikrina:

51.1. jeigu krovinys plombuotas, krovinio plombas, jų būklę;

51.2. krovinio įpakavimo (taros), konteinerių būklę;

51.3. krovinio kiekį (svorį).

52. Išduodamas krovinį gavėjui, vežėjas kartu duoda ir vieną važtaraščio egzempliorių. Krovinys laikomas perduotu krovinio gavėjui nuo to momento, kai gavėjas pasirašo važtaraštį.

53. Jeigu krovinys atgabentas netvarkingame laive arba su netinkamomis, pažeistomis plombomis, arba nesilaikant greitai gendančių krovinų pristatymo termino, arba jei krovinio kiekio

(svorio) trūksta ar yra apgadinimų, vežėjas kartu su gavėju privalo tai nurodyti važtaraštyje ir patvirtinti parašais.

Gavėjas gali atsisakyti priimti krovinį, kai, krovinį sužalojus ar pablogėjęs jo kokybei, visiškai ar iš dalies negalima krovinio naudoti pagal tikslią jo paskirtį.

Jeigu perduodant krovinį gavėjui, kyla ginčų dėl krovinio plombų, krovinio būklės ar krovinio kiekio (svorio), kviečiamas ekspertas.

54. Kroviniai, atgabenti į paskirties uostą su nepažeistomis plombomis, taip pat atgabenti be plombų krovininėse patalpose, nenustačius trūkumo, gedimo ar apgadinimo, krovinio gavėjui išduodami tokia tvarka:

54.1. priimti gabenti pagal vežėjo nustatytą svorį, gavėjui pageidaujant išduodami patikrinus visą arba dalį krovinio;

54.2. priimti gabenti pagal krovinio siuntėjo nustatytą svorį, išduodami netikrinant svorio. Vežėjui išduodant tokius krovinis, krovinio gavėjo prašymu kitoje važtaraščio pusėje daroma žyma, patvirtinta asmenų, išduodančių ir priimančių krovinis, parašais:

54.2.1. kroviniams, atgabentiams į uostą nepažeidus įpakavimo (taros), konteinerių būklės ir su nepažeistomis plombomis, – „Krovinys atgabentas su nepažeistomis plombomis ir išduotas be svorio patikrinimo“;

54.2.2. kroviniams, atgabentiams krovinių talpyklose be plombų ir nepastebėjus trūkumų, – „Krovinys atgabentas be trūkumų ir išduotas be svorio patikrinimo“.

55. Paskirties punkte krovinų kiekis ir svoris turi būti tikrinami tuo pačiu būdu ir tokio pat tipo svarstyklėmis, kaip ir išsiuntimo punkte.

56. Iškrovus krovinį, jo gavėjas savo sąskaita išvalo laivą nuo krovinio likučių.

57. Krovinys laikomas pristatytu, jei skirtumas tarp krovinio svorio išsiuntimo ir paskirties uostuose neviršija natūralaus svorio mažėjimo dydžio arba svarstyklių paklaidų.

58. Krovinio masės pasikeitimas dėl drėgmės įvertinamas atskirai.

X. KROVINIŲ SAUGOJIMAS

59. Krovinis, atgabentus į paskirties punktą, krovinio gavėjas privalo priimti ir išgabenti per sutartyje numatytą laiką.

60. Už saugojimą krovinio saugumą atsako asmuo, priėmęs krovinį saugoti.

61. Jeigu krovinio gavėjas neatvyksta atsiimti krovinio, atgabento į paskirties punktą, vežėjas turi teisę perduoti krovinį saugoti uoste ar prieplaukoje esančiai įmonei, teikiančiai saugojimo paslaugas, arba saugoti krovinį pats.

62. Krovinys paskirties uoste ar prieplaukoje nemokamai saugomas 24 val. nuo pranešimo apie laivo atvykimą perdavimo. Jei, pasibaigus šiam terminui, gavėjas neišveža atgabento krovinio, jis atsako už dėl to kilusias pasekmes, ypač dėl krovinio kokybės pasikeitimo. Be to, krovinio gavėjas moka už papildomus darbus (krovinų perstatymą, rūšiavimą ir pan.), sandėlių nuomą, saugojimą.

63. Sandėliuojant krovinis, laikomasi šios tvarkos:

63.1. visi vienos siuntos kroviniai kraunami į vieną rietuvę žymomis į išorę taip, kad jos būtų lengvai matomos, jei reikia, kai kurios siuntos turi būti atskiriamos vienos nuo kitų;

63.2. sandėliuose ir aikštelėse turi būti palikti praėjimai: tarp rietuvių – 1 metro pločio, prie sandėlio durų – tarpas, lygus durų pločiui; tarp rietuvių ir sandėlio sienos – 0,5 m;

63.3. turi būti paliekami laisvi priešgaisriniai praėjimai, taip pat tarpai uosto (prieplaukos) krovimo technikai (elektrovežiams, autokarams ir kt.);

63.4. būtina krovinis grupuoti pagal jų rūšį ir paskirties vietą, kad būtų patogiau atlikti krovos darbus;

63.5. būtina žiūrėti, kad vienas krovinys negadintų kito, netrukdytų išgabenti anksčiau sukrautų krovinų.

64. Jeigu krovinio išdavimas vilkinamas dėl vežėjo kaltės, užmokestis iš krovinio gavėjo už krovinio saugojimą neimamas.

XI. KROVINIŲ GABENIMO SULAIKYMAS

65. Sutrikus krovinių gabenimui dėl kliūčių, kurias sukelia užšalęs vanduo, kritęs ar pakilęs vandens lygis ir kt., vežėjas privalo per 48 valandas, o gabenant pavojingus ar greitai gendančius krovinius – per 24 valandas apie tai pranešti krovinio siuntėjui. Pranešime nurodoma vieta, kurioje yra kroviny, jo kiekis ir rūšis, važtaraščio numeris.

66. Krovinio siuntėjas, gavęs vežėjo pranešimą apie krovinių gabenimo sulaikymą kelyje, privalo per 10 dienų nuo pranešimo gavimo pranešti vežėjui, kaip elgtis su kroviniu.

67. Sutrikus pavojingų, šaldomų ar greitai gendančių krovinių gabenimui, krovinio siuntėjas per 24 valandas nuo žinios gavimo momento privalo nurodyti vežėjui, kaip pasielgti su kroviniu. Jei siuntėjas per minėtą laiką nenurodo – vežėjas neatsako už galimą krovinio kokybės pakitimą.

68. Krovinio siuntėjas arba gavėjas turi teisę:

68.1. priimti krovinių laivo sulaikymo punkte;

68.2. perduoti krovinių saugoti vežėjui iki navigacijos arba normalios laivybos pradžios;

68.3. susitarus su vežėju, pavesti jam nugabenti krovinių į paskirties punktą geležinkelių ar kelių transporto priemone.

69. Jeigu krovinio siuntėjas ar gavėjas per numatytą laiką nepriima krovinio ir nesusitaria su vežėju, kaip su juo elgtis, tokį sprendimą savarankiškai priima vežėjas.

70. Uosto ar priplaukos administracija taip pat gali uždrausti arba apriboti laivų įplaukimą ar išplaukimą, atsižvelgdama į vidaus vandens kelių techninę būklę, hidrometeorologijos tarnybų informaciją bei kitus pranešimus.

71. Jeigu uosto ar priplaukos administracija buvo sustabdžiusi ar uždraudusi laivų įplaukimą ar išplaukimą ilgiau kaip 24 val., vežėjas privalo apie tai pranešti, nurodydamas priežastį ir sustabdymo trukmę siuntėjui ar gavėjui.

72. Jeigu uosto ar priplaukos darbas nutraukiamas ilgiau kaip 48 valandoms, uosto ar priplaukos administracija apie tai skelbia visuomenės informavimo priemonėse, nurodydama priežastį ir darbo nutraukimo trukmę.

XII. KONTEINERIŲ GABENIMAS

73. Konteineriai gabenami tik tarp uostų ar priplaukų, kurios pritaikytos konteineriams iškrauti. Konteineriai žymimi nurodant asmenį, kuriam priklauso konteineris, konteinerio numerį, taros masę, įkrovumą, bruto svorį kilogramais.

74. Kiekvienam gabenamam konteineriui išduodamas atskiras važtaraštis. Kelis konteinerius leidžiama gabenti pagal vieną važtaraštį, jei jie gabenami į tą patį paskirties punktą, vienam gavėjui.

75. Konteineriuose gali būti gabenami mažomis partijomis kroviniai be taros, pakuotėje arba paprastoje taroje, pagal numatytus atitinkamus standartus arba technines sąlygas. Taip pat konteineriuose galima gabenti greitai gendančius ir pavojingus krovinius.

76. Draudžiama konteineriuose gabenti dvokiančius ir sienas bei grindis teršiančius krovinius, kuriuos iškrovis reikia dezinfekuoti ar plauti konteinerį, taip pat sunkiasvorius krovinius, kurie konteinerio dugną slegia 15 kg/cm^2 .

77. Gabendamas krovinius konteineriuose siuntėjas privalo naudoti priemones, apsaugančias krovinių ar įpakavimą nuo pažeidimo (sugadinimo), taip pat imtis priemonių, kad konteineryje esantys kroviniai nekeltų pavojaus konteinerio ar kitų laive esančių krovinių saugumui.

78. Krovinio kiekis konteineryje turi atitikti technines konteinerių krovimo sąlygas.

79. Kroviny konteinerio viduje turi būti sukrautas taip, kad slėgis į grindis ir sienes būtų vienodas, taip pat – kad gabenimo metu kroviny nepasislinktų.

80. Kiekviename konteineryje turi būti krovinio specifikacija. Specifikacija patvirtinama siuntėjo parašu ir antspaudu. Krovinio specifikacijos kopija kartu su važtaraščiu ir jį lydinčiais dokumentais turi būti perduota vežėjui ir gavėjui.

81. Rikiuojant konteinerius laive ar uoste (priplaukoje), vieno konteinerio durys turi būti priešais gretimo konteinerio duris. Baigus darbus, konteineriai grupuojami stengiantis nepalikti laisvo priėjimo prie konteinerių plombų.

82. Kroviniai, atgabenti į paskirties uostą (priplauką) nesugadintuose konteineriuose su sveikomis plombomis, išduodami gavėjui, iš išorės apžiūrėjus konteinerius ir plombas, netikrinant konteinerio svorio, būklės ir krovinių kiekio.

83. Jei į paskirties uostą ar priplauką konteineris atgabenamasis be krovinių siuntėjo plombos ar su sugadinta arba jis pažeistas, krovinys tikrinamas atidarius konteinerį, dalyvaujant krovinių gavėjui ar jo įgaliotam asmeniui, ir surašomas aktas, kuriame smulkiai nurodoma krovinių bei konteinerio būklė.

84. Konteineriai, skirti gabenti specialius krovinius, priimami pagal nustatytą svorį, iš išorės apžiūrint konteinerius ir plombas, jeigu jie plombuoti.

85. Konteinerių, skirtų gabenti specialius krovinius, gražinimo tvarka ir terminai nustatomi pagal susitarimą tarp siuntėjo, vežėjo ir gavėjo.

XIII. KROVINIŲ GABENIMAS PAKETAIS

86. Vienetinius krovinius, kurie pagal savo fizikines-mechanines ir chemines savybes, gabaritus ir gabenimo sąlygas gali būti suformuoti į paketus, krovinių siuntėjas privalo juos pateikti gabenti paketuose. Paketai turi būti formuojami iš tos pačios rūšies krovinių, skirtų vienam krovinių gavėjui.

87. Krovinių paketai ir paketavimo medžiagos turi būti pritaikyti tam, kad būtų:

87.1. išsaugoti kroviniai, gabenant juos nuo siuntėjo iki gavėjo;

87.2. maksimaliai išnaudota transporto priemonių keliamoji galia ir talpumas;

87.3. užtikrintas paketų gabenimas ir saugojimas nustatytų apkrovų ribose;

87.4. užtikrintas krovos, transportavimo ir sandėliavimo darbų saugumas.

88. Jeigu paketai atitinka 88 punkte nustatytus reikalavimus, o krovinys gabenamas vienam gavėjui, tai paketus galima formuoti iš kelių rūšių krovinių.

89. Paketavimo priemonių techninę priežiūrą ir stiprumo bandymus atlieka šių priemonių savininkai.

90. Daugkartinio naudojimo paketavimo medžiagomis pasikeičiama pagal susitarimą tarp vežėjo, uosto ar priplaukos ir krovinių siuntėjo ar gavėjo.

91. Paketai kraunami ir tvirtinami laive pagal krovinių pakrovimo ir krovimo laive technines sąlygas.

92. Paketai priimami iš krovinių siuntėjų ir išduodami krovinių gavėjams, perskaičiuojant paketus ir iš išorės juos apžiūrint, tikrinant plombų būklę bei siuntėjo kontrolinius ženklus. Paketo turinys netikrinamas.

93. Išduodant krovinių gavėjui pažeistus paketus, tikrinamas paketų turinys.

XIV. YPATINGOS KAI KURIŲ KROVINIŲ GABENIMO SĄLYGOS

94. Siuntėjo pateikiama gabenti mediena turi būti surūšiuota pagal ilgį ir sukrauta į rietuves. Gabenami ne ilgesni kaip 6,5 m kroviniai.

95. Supakuoti standžiai surištuose paketuose, ryšuliuose, pakuose, konteineriuose ir t. t. gabenti priimami:

95.1. pjautinė mediena ir pabėgiai;

95.2. rąstai ir gaminiai iš medienos.

96. Mediena gabenama krovininiais laivais triumuose.

97. Gabenti medieną laivo denyje galima tik siuntėjui sutikus. Krovinys siuntėjo lėšomis turi būti apsaugotas nuo aplinkos poveikio.

98. Akmens anglis gabenama savaeigiuose arba nesavaeigiuose, su deniais arba be denio laivuose, jeigu:

98.1. yra įrengti anglies temperatūros matavimo prietaisai;

98.2. yra vandens pašalinimo priemonės (pompos ir kt.);

98.3. yra reikiama įranga anglims ventiliuoti.

99. Laivai, į kuriuos kraunama anglis, turi būti švarūs ir su tvarkingu klotiniu. Laivo kapitonas ir visa įgula turi būti supažindinti su instrukcija, nurodančia, kaip kovoti su akmens anglies savaiminiu užsiliepsnojimu. Anglis visą gabenimo laiką turi būti stebima.

100. Gabenama atviruose laivuose akmens anglis turi būti sukrauta į rietuves taip, kad kiekvienos rietuvės viršus turėtų nuolydį vandeniui nubėgti, o šonai sudarytų su deniu 40-45° kampą.

101. Negalima kartu su druska gabenti metalų ir metalinių gaminių, cukraus, odos žaliavų, vilnos, tabako, žuvies ir kitų krovinių, taip pat skleidžiančių specifinį kvapą arba paveiktų korozijos.

102. Druska gali būti gabenama suverstinai atvirose aikštelėse. Aikštelės turi būti toliau nuo druską teršiančių medžiagų (anglies, rūdos, mineralinių-statybinių medžiagų ir t. t).

103. Mineraliniai-statybiniai kroviniai gabunami suverstinai. Mineralinių-statybinių medžiagų atskirų gabalų svoris neturi būti didesnis kaip 80 kg.

104. Plytos gabenamos specialiais konteineriais ant padėklų.

105. Negesintos kalkės gabenamos laikantis pavojingų krovinių gabenimo reikalavimų.

106. Gabenti cementą taroje priimama tik jį atšaldžius iki aplinkos oro temperatūros, pagal standartinį svorį, standartiniuose penkių sluoksnių „kraft“ maišuose, taip pat specialiuose konteineriuose.

107. Grūdinės kultūros gabenamos suverstinai ir taroje, išskyrus miltus ir kruopas, kurios gabenamos tik taroje. Grūdines kultūras gabenantys laivai turi būti tinkamai paruošti ir neužteršti klėtiniais kenkėjais.

108. Gabenamų grūdinių krovinių drėgnumas turi būti ne didesnis kaip 16%, o kviečių, rugių, miežių ir avižų – 17%.

109. Automobiliai, traktoriai ir žemės ūkio mašinos priimami gabenti tik iš išorės apžiūrėjus, ar tvarkingos ir ar yra visos plombos. Vežant automobilius turi būti plombuojami variklių kapotai, kabinos, išorėje esantys akumulatoriai ir bagažinės.

110. Gabenant automobilius, važtaraščiuose kaip krovinio pavadinimas nurodoma automobilio markė, variklio ir važiuoklės numeris, traktoriaus – agregato markė ir numeris; grafoje „Krovinio ir taros būklė“ daroma žyma, kurioje siuntėjas ar jo įgaliotas asmuo savo parašu užtikrina, kad kuro ir vandens bakai tušti, o laidas, jungiantis akumuliatorių su mase, – atjungtas.

111. Gabenant gaminius iš gelžbetonio, krovinio siuntėjas ir gavėjas ar jų įgalioti atstovai važtaraščio viršutinėje pusėje savo parašais patvirtina, kad „Gaminiai pakrauti pagal technines sąlygas, dalyvaujant krovinio siuntėjui“.

112. Lakštinis metalas, juostos, kaltiniai, lydiniai, liejiniai, bėgiai, poliai, ruošiniai, kampočiai, sijos, armatūrinis plienas, taip pat iki 273 mm skersmens vamzdžiai gabunami iki 5 t svorio paketais arba specialiais konteineriais.

113. Tvirtinimo detalės, mažagabaritiniai mašinų gamybos gaminiai ir įranga iki 250 kg, kalvių, stalių, šaltkalvių įrankiai, mašinų atsarginės dalys, spalvotųjų metalų gaminiai, kultūrinės-buitinės paskirties gaminiai, transporto priemonių detalės, mazgai ir armatūra, plieniniai vamzdžiai (iki 60 mm skersmens, sienelė – iki 1 mm storio) gabunami tvirtose medinėse dėžėse, kurios gali būti pavienės arba supakuotos, taip pat kitokioje lengvoje taroje bei konteineriuose.

114. Viela, laidai, juostos, lynai, tinklai, grandinės gabunami specialiuose konteineriuose, ant padėklų arba vyniojami ant būgnų.

115. Krovinio siuntėjas, pateikdamas gabenti metalo laužą, privalo pritaikyti jį gabenimui ir pateikimui:

115.1. vientisus metalo laužo luitus – ne didesnius kaip 3 m ilgio, 2,1 m aukščio ir 2,5 m pločio;

115.2. supresuotą ar supakuotą paketais ar ryšuliais – ne sunkesniais kaip 3-5 t;

115.3. smulkų metalo laužą – supakuotą į medines dėžes arba specialius konteinerius.

116. Didesnių gabaritų ar sunkesnių metalų ir lydinių laužas gali būti priimtas gabenti tik vežėjui sutikus.

117. Prie kiekvieno metalo laužo gabenimo važtaraščio turi būti pridėdama pažyma apie jo nepavojingumą gabenti ir perkrauti.

118. Stiklo gaminiai ir langų stiklas turi būti supakuoti į standartines medines dėžes. Stiklo gaminiai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkami gabenti. Ant dėžių su stiklu ir stiklo gaminiams viršutinių ir šoninių pusių turi būti dedami specialūs ženklai.

119. Į pakrovimo arba saugojimo vietas dėžės su langų stiklu vežamos paverstos ant briaunos.

120. Dėžės su stikliniais gaminiams ir langų stiklu gali būti talpinamos uždaroje patalpose arba atvirose aikštelėse, bet uždengtos brezentu. Langų stiklas laikomas ant lygių grindų arba ant išlygintų aikštelių. Dėžės pastatomos ant briaunos ir glaudžiai pristumiamos prie nejudančios atramos. Negalima dėžių su langų stiklu laikyti, gabenti arba nešti gulsčių arba pasvirusių daugiau kaip 20°, taip pat naudoti įvairių rūšių kablius ir pan.

121. Mineralinės ir cheminės trąšos gabenamos laivuose su vandeniui nelaidžiais liukų sandarikliais. Silpnai dulkančios kalkių trąšos ir sulfidinės rūdos degenos gali būti gabenamos laivuose be liukų sandariklių. Laivų, naudojamų gabenti palaidas kalio trąšas, triumai turi būti padengti antikorozine danga.

122. Mineralinės ir cheminės trąšos taroje turi būti apsaugotos nuo atmosferos kritulių. Juos gabenti ir saugoti kartu su maisto ir prisigeriančiais pašalinių kvapų kroviniams draudžiama. Supiltinai gabenamos trąšos, saugomos specialiuose uždaro tipo sandėliuose, išskyrus kalkines silpnai dulkančias trąšas ir sulfidinės rūdos degenas, kurios gali būti atvirose aikštelėse.

123. Stambiagabaritynių ir sunkiasvorių įrengimų gabenimo galimybės, būdai, gabenimo schema, laivų tipai, pakrovimo ir iškrovimo būdai bei priemonės turi būti derinami krovinio siuntėjo ir vežėjo prieš pradėdant tokių krovinių gabenimą.

124. Pateikdamas gabenti įrengimus, siuntėjas ar jo įgaliotas asmuo kartu su važtaraščiu pateikia ir patvirtinimą, kad gavėjas pasiruošęs tokį krovinį priimti, perkrauti ir iškrauti, taip pat pateikiamos įrengimų išdėstymo ir tvirtinimo laive schemos, reikalavimų, gabenant ir vykdant pakrovimo-iškrovimo darbus, sąrašas.

125. Atlikus krovos darbus, krovinio siuntėjas, vežėjas ar jų įgalioti asmenys važtaraščio titulinėje pusėje savo parašais patvirtina žymą: „Įrengimai pakrauti ir pritvirtinti pagal krovinio išdėstymo ir tvirtinimo laive schemą“.

125¹. Pavojingi kroviniai vežami Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso, Lietuvos Respublikos pavojingų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandenų transportu įstatymo bei Europos susitarimo dėl tarptautinių pavojingų krovinių vežimų vidaus vandenų keliais (ADN) nustatytais sąlygomis.

Papildyta punktu:

Nr. [3-544](#), 2004-11-30, Žin., 2004, Nr. 179-6642 (2004-12-14), i. k. 1042210/SAK0003-544

XV. KROVINIŲ PALYDA

126. Krovinių lydėti leidžiama palydovams, kurie yra krovinio siuntėjo ar gavėjo darbuotojai, taip pat organizacijų, su kuriomis siuntėjas ar gavėjas sudarė krovinių lydėjimo sutartį, darbuotojai.

127. Siuntėjas arba gavėjas privalo smulkiai instruktuoti palydovą, kaip jam elgtis uostuose ar prieplaukose ir laivuose, nurodyti jo pareigas, siekiant užtikrinti gabenamo krovinio saugumą, transporto taisyklių laikymąsi ir krovinių atidavimo tvarką paskirties punkte.

128. Gabenant krovinius su palydovu važtaraščio grafoje „Krovinio pavadinimas“ būtina nurodyti, kad krovinį lydi siuntėjo ar gavėjo palydovas, palydovo vardą, pavardę, paso seriją ir numerį, asmens kodą ir komandiruotės pažymos numerį.

129. Lydimas krovinyms pakraunamas į laivą ir talpinamas į atskirą laivo krovinių patalpą ar triumą, dalyvaujant palydovui, kuris lydės krovinį.

130. Palydovų skaičius laive turi būti minimalus, jį nustato vežėjas, atsižvelgdamas į būtinumą.

131. Krovinius lydi krovinio siuntėjo ar gavėjo palydovas, jeigu gabenami:

131.1. greitai gendantys kroviniai, kuriems reikalingas specialus aptarnavimas;

131.2. muziejinės ir antikvarinės vertybės;

131.3. naudoti automobiliai, traktoriai, ekskavatoriai, buldozeriai, žemės ūkio ir kitos savaeigės mašinos, kurių siuntėjas negali užplombuoti;

131.4. alkoholiniai gėrimai, spiritas, alus ir tušti vyno indai atvirose dėžėse;

131.5. pavojingi kroviniai, kuriuos reikia stebėti dėl jų būsenos kitimo gabenant;

131.6. grūdai, turintys padidintą drėgmės kiekį.

132. Gabenant krovinį su palydovu, jis atsakingas už krovinį priėmimą iš siuntėjo, krovinį apsaugą, jų tvirtinimo ir būsenos stebėjimą, krovinų patalpų priežiūrą, taip pat krovinio perdavimą gavėjui.

133. Palydovai laivuose ir uostuose ar prieklaukose privalo laikytis vidaus tvarkos ir priešgaisrinių taisyklių, taip pat privalo netrukdyti uosto ar prieklaukos administracijos bei laivo įgulos darbui.

XVI. ATSAKOMYBĖ UŽ PRIEVOLIŲ PAŽEIDIMĄ

134. Krovinys laikomas prarastu, jeigu jis nepristatytas į paskirties vietą per 30 dienų nuo krovinio ar bagažo priėmimo vežti dienos. Krovinio trūkumu laikomas jo kiekybinis sumažėjimas, o sužalojimu – jo kokybinių savybių pablogėjimas.

135. Vežėjas padarytą žalą kroviniai, kuris siuntėjo raštišku pareiškimu buvo įvertintas, atlygina įvertinta krovinio suma, jeigu vežėjas neįrodo, kad ši suma ne didesnė kaip reali krovinio vertė.

136. Vežėjas už padarytą žalą kroviniai, kuris nebuvo įvertintas, atlygina už krovinio praradimą ar trūkumą – prarasto ar trūkstamo krovinio verte, už apgadinimą – tokia suma, kokia sumažėjo krovinio vertė.

137. Jeigu vežimo sutartyje nenurodyta kitaip, krovinio vertė nustatoma krovinio priėmimo vietoje ir jo priėmimo metu galiojusiomis kainomis prekių biržoje arba pagal atitinkamas rinkos kainas, o jeigu tokių kainų nežino, pagal to paties asortimento ir kokybės prekių vertę.

138. Vežėjas neatsako už žalą kroviniai, jeigu įrodo, kad buvo imtasi visų reikiamų priemonių žalai išvengti.

139. Jei vežėjas įrodys, kad siuntėjo ar gavėjo veiksmai buvo žalos kroviniai atsiradimo priežastimi ar turėjo įtakos žalai atsirasti arba jai padidėti, tai, atsižvelgiant į kaltės laipsnį, žalos atlyginimo dydis gali būti sumažintas arba vežėjas gali būti atleistas nuo atsakomybės.

140. Vežėjas neatsako už žalą kroviniai, jeigu siuntėjas (gavėjas) neįrodo jo kaltės, kai:

140.1. krovinys atgabentas techniškai tvarkinga vidaus vandenų transporto priemone su nepažeistomis siuntėjo plombomis, o vienietinis krovinys – su tvarkingomis krovinio siuntėjo arba gamintojo apsauginėmis žymomis, banderolinėmis plombomis;

140.2. krovinio trūksta arba jis apgadintas dėl priešasčių, susijusių su aplinkos poveikiu (nudžiūvimo, korozijos, nubyrėjimo ir pan.);

140.3. krovinį lydėjo siuntėjo ar gavėjo atstovas;

140.4. trūkumas nebuvo didesnis kaip natūralaus sumažėjimo ar leistinų paklaidų matavimo priemonėmis ribos. Natūralaus sumažėjimo dydžiai nustatomi šalių susitarimu.

141. Krovinio siuntėjas ir gavėjas įstatymų nustatyta tvarka atsako už žmogaus gyvybės praradimą ar sužalojimą, laivo, jo įrangos ar krovinio sugadinimą ar žūtį dėl jų paskirto palydovo kaltės.

142. Vežėjas, pažeidęs gabenimo terminą, privalo atlyginti krovinio gavėjo ar siuntėjo dėl to turėtus nuostolius, jeigu sutartyje nebuvo numatyta atsakomybė – netesybomis. Už negautas pajamas neatlyginama. Gabenimo terminas laikomas nepažeistu, jeigu vežėjas savo įsipareigojimo negalėjo atlikti dėl nenugalimos jėgos, kurios vežėjas negalėjo ir neturėjo numatyti ir išvengti.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-544](#), 2004-11-30, Žin., 2004, Nr. 179-6642 (2004-12-14), i. k. 1042210ISAK0003-544

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2000 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 269 "Dėl Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklių patvirtinimo" pakeitimo